

Socialförsäkringar - några utmaningar för framtiden

**Anna Pettersson Westerberg
Socialdepartementet**

Innehåll

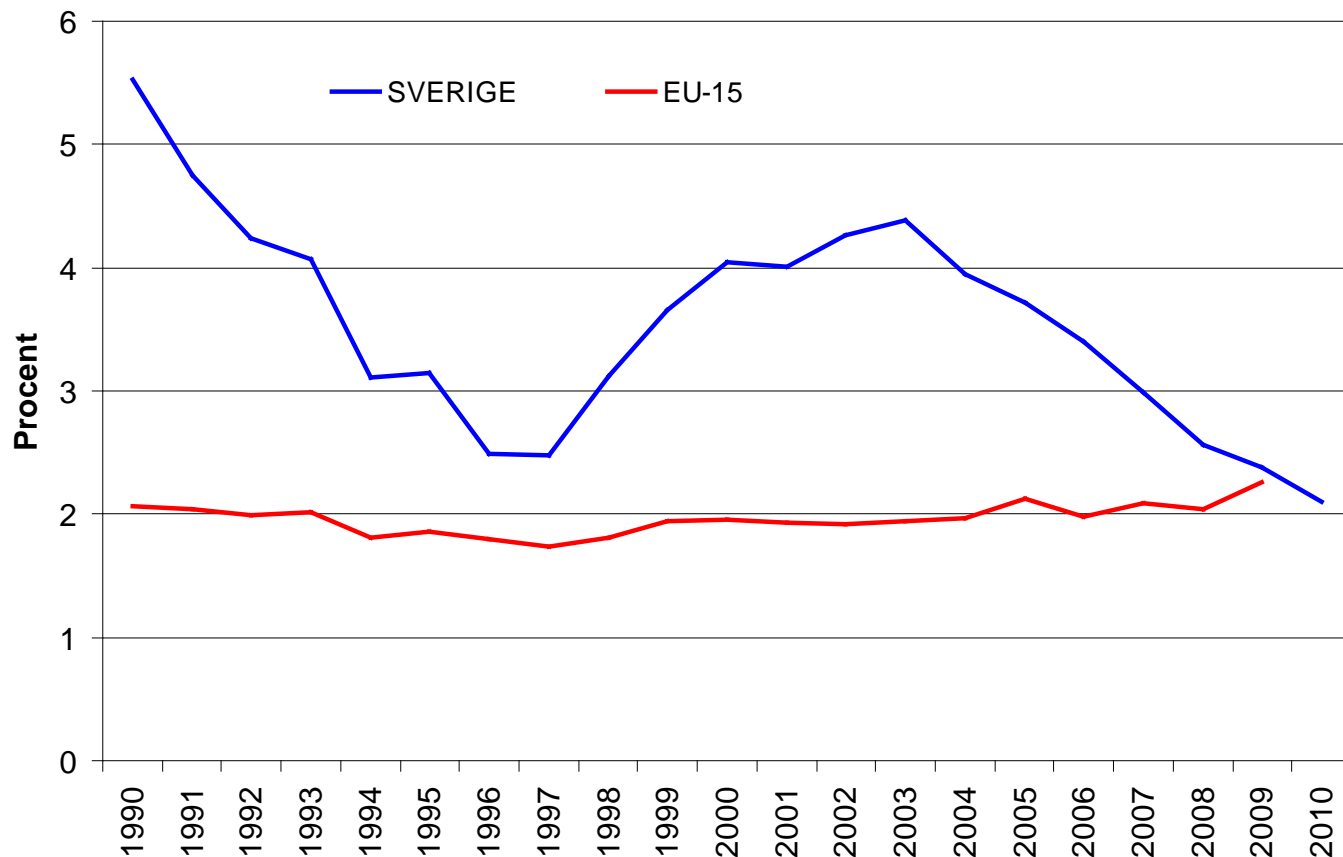
- **Sjukförsäkringen på kort och lång sikt**
 - kort sikt: översynen av sjukförsäkringsreformen
 - lång sikt: socialförsäkringsutredningen
- **Ålderspensionen**
 - Vårda och utveckla ålderspensionsreformen

Kort sikt: Översyn av sjukförsäkringen

- Historiskt viktig reform
- Positiv utveckling i sjukförsäkringen

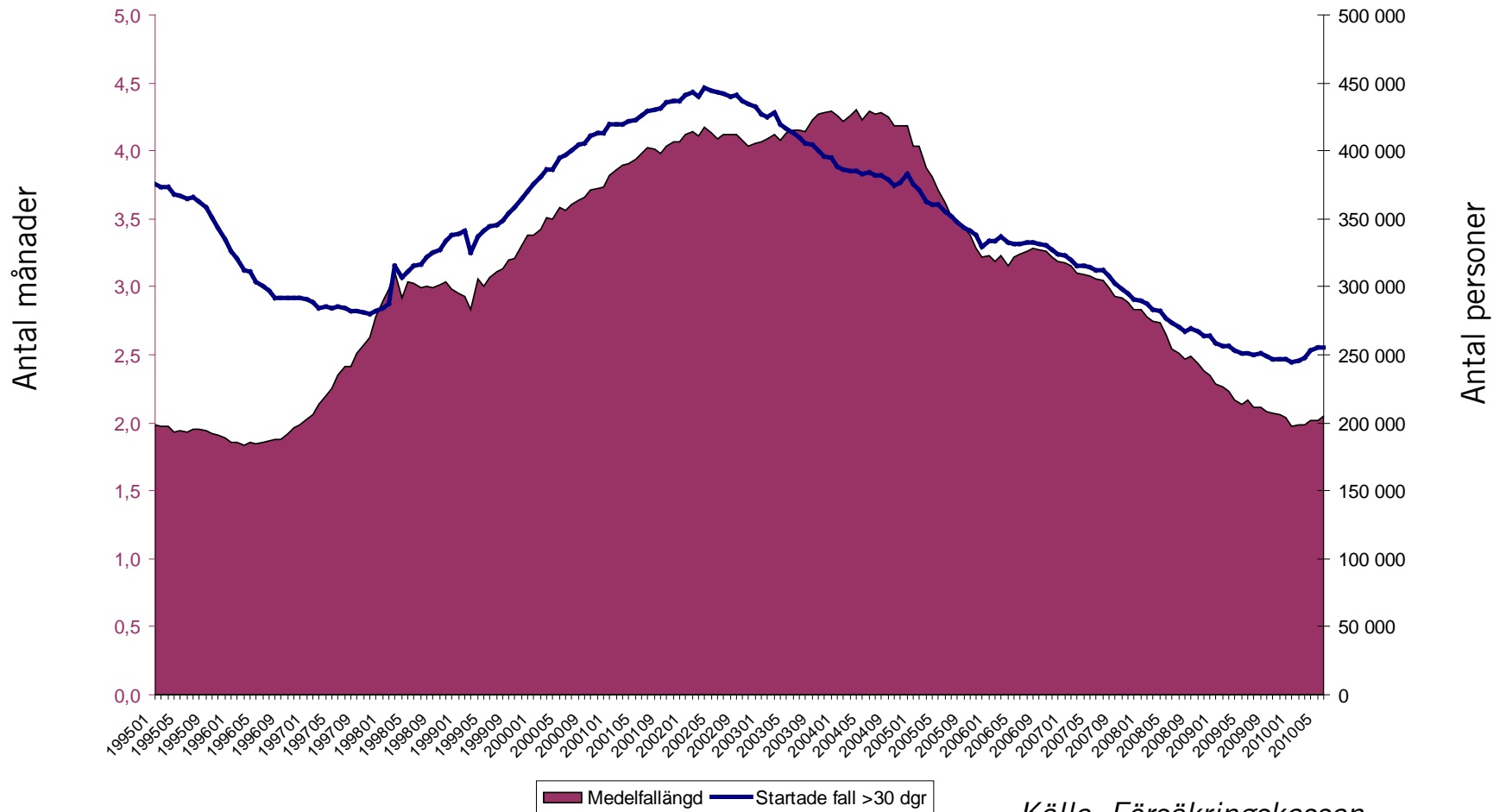
Sjukfrånvarans utveckling i Europa och Sverige

Sjukfrånvarande under minst en vecka som andel av alla anställda i åldern 20-64 år, 1990-2009

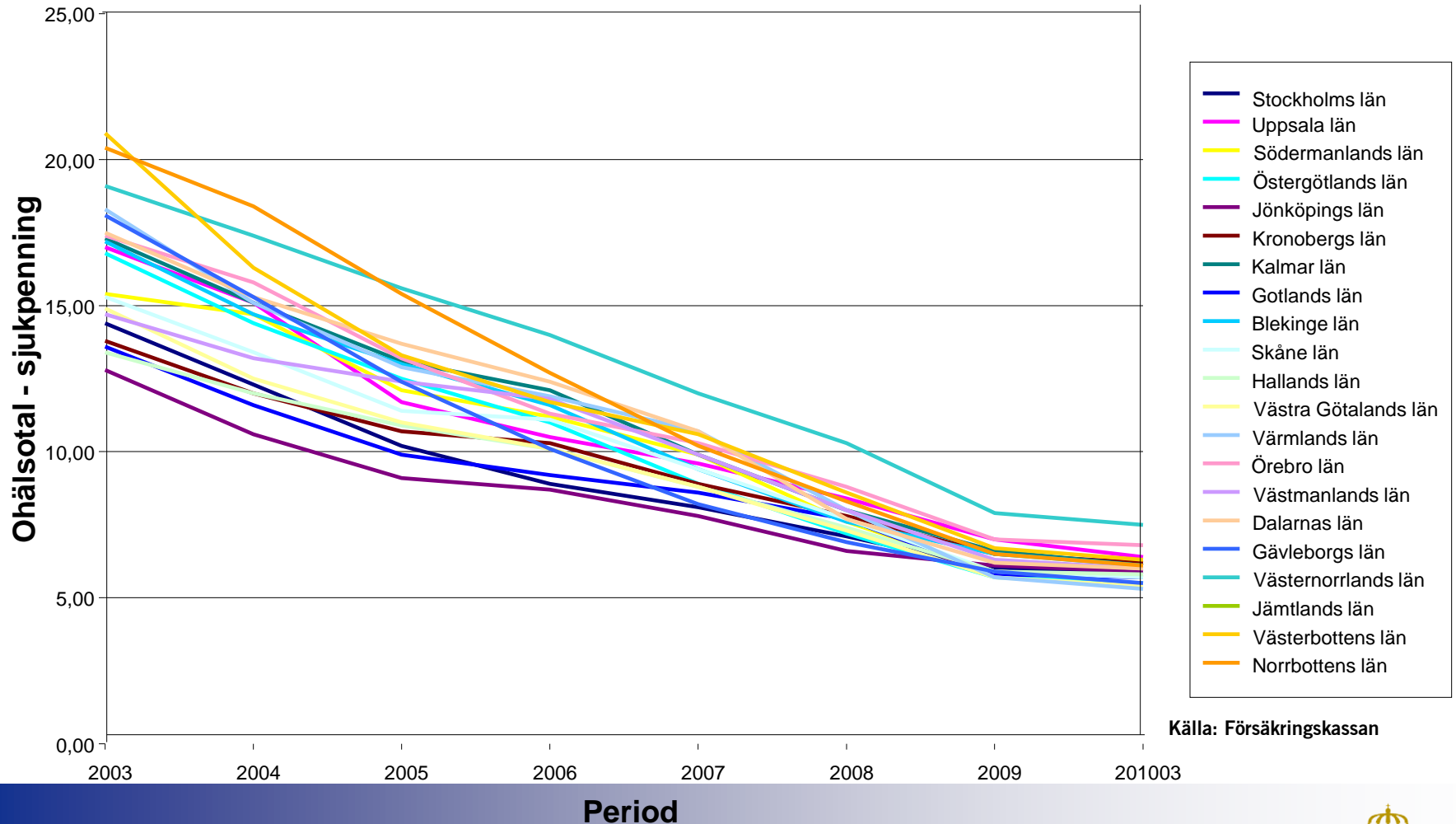
Källa: EULFS (Eurostat)
AKU (SCB)

Hälften så många, hälften så länge

Källa: Försäkringskassan

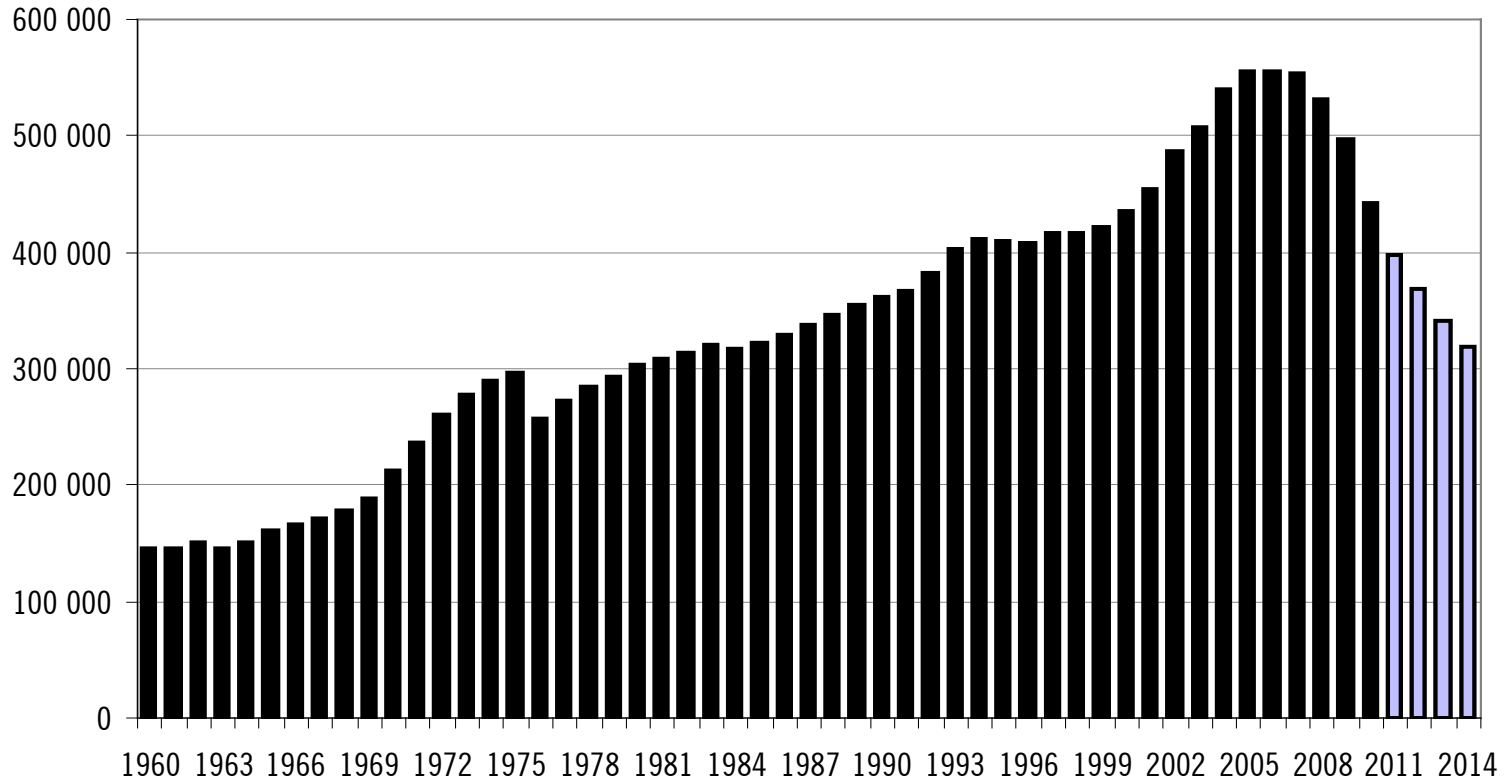
Minskade geografiska skillnader

Källa: Försäkringskassan

Förtidspensioner 1960-2010

Antal förtidspensioner (1960-2002), Sjuk- och aktivitetsersättningar 2003-2010

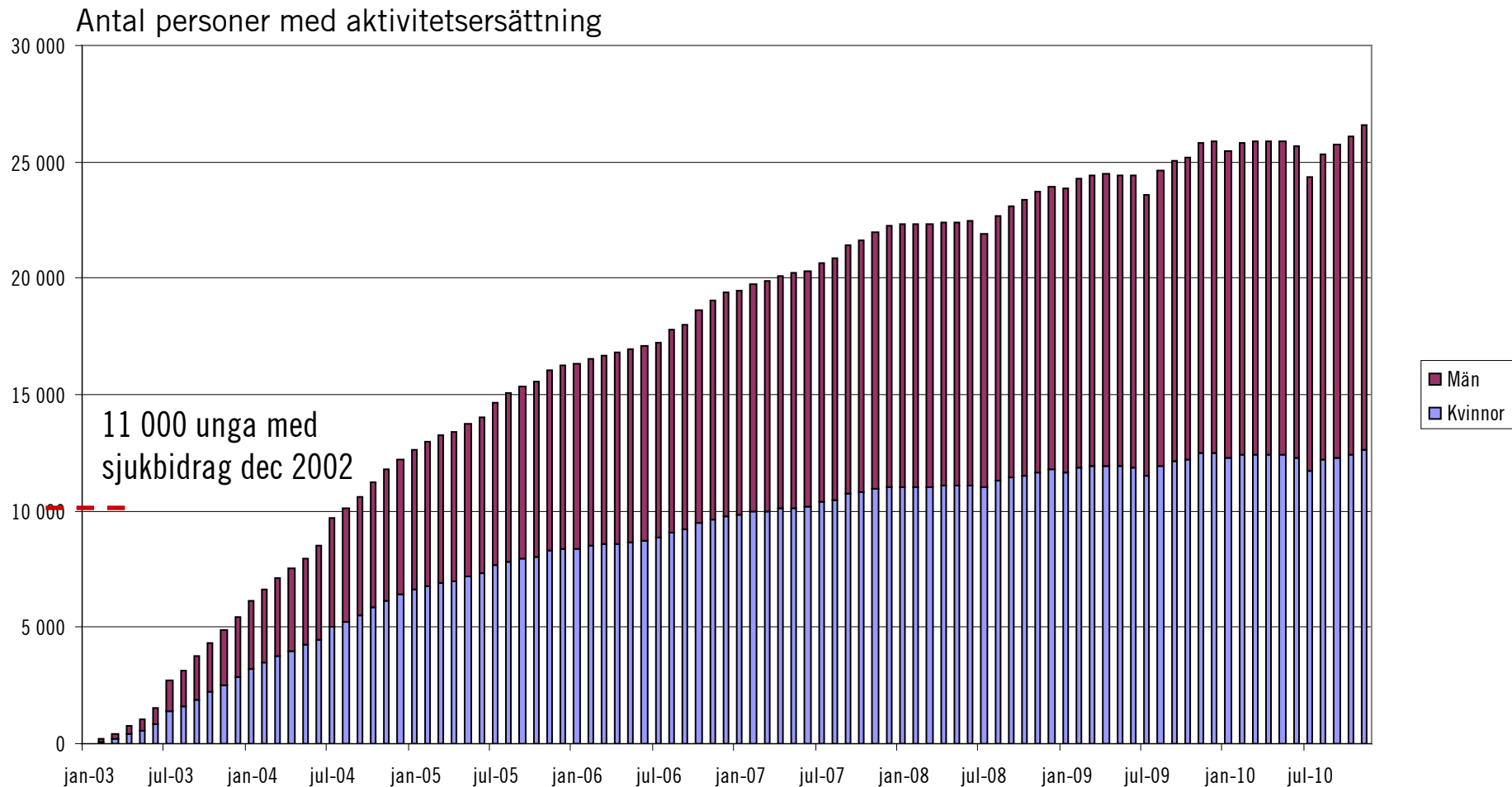
Översynen av sjukförsäkringen

- **Reformen ligger fast**
 - vi kommer inte ändra reformens grunder såsom ex. tidsgränserna
- **Men i de delar som reformen lett till orimliga konsekvenser för enskilda kommer vi se över systemet**
- **Startade upp ett arbete vid vårt tillträde**
 - Analysen är viktig: hellre rätt än fort
- **Återkommer med förslag under våren**

Översynen av sjukförsäkringen (2)

- Alltför sjuka personer gick från sjukförsäkringen till arbetslöshetsförsäkringen
- Alltför många återvänder till sjukförsäkringen - fler måste finna vägar till eller tillbaka till arbete
- Trenden mot allt fler unga förtidspensionärer måste brytas

Unga förtidspensionärer år 2003-2010

Källa: Försäkringskassan

Översynen av sjukförsäkringen (2)

- Alltför sjuka personer gick från sjukförsäkringen till arbetslöshetsförsäkringen
- Alltför många återvänder till sjukförsäkringen - fler måste finna vägar till eller tillbaka till arbete
- Trenden mot allt fler unga förtidspensionärer måste brytas
- **Legitimiteten i socialförsäkringen måste stärkas**

Socialförsäkringen spelar en viktig roll i vardagen

– antalet mottagare av ersättning en vanlig tisdag

<u>Förmån</u>	<u>Antal</u>
Föräldrapenning	135 000
Tillfällig föräldrapenning	21 000
Sjuk- och rehabiliteringspenning	92 000
Sjuk- och aktivitetsersättning	447 000
Ålderspension	1 882 000
Summa	2 577 000

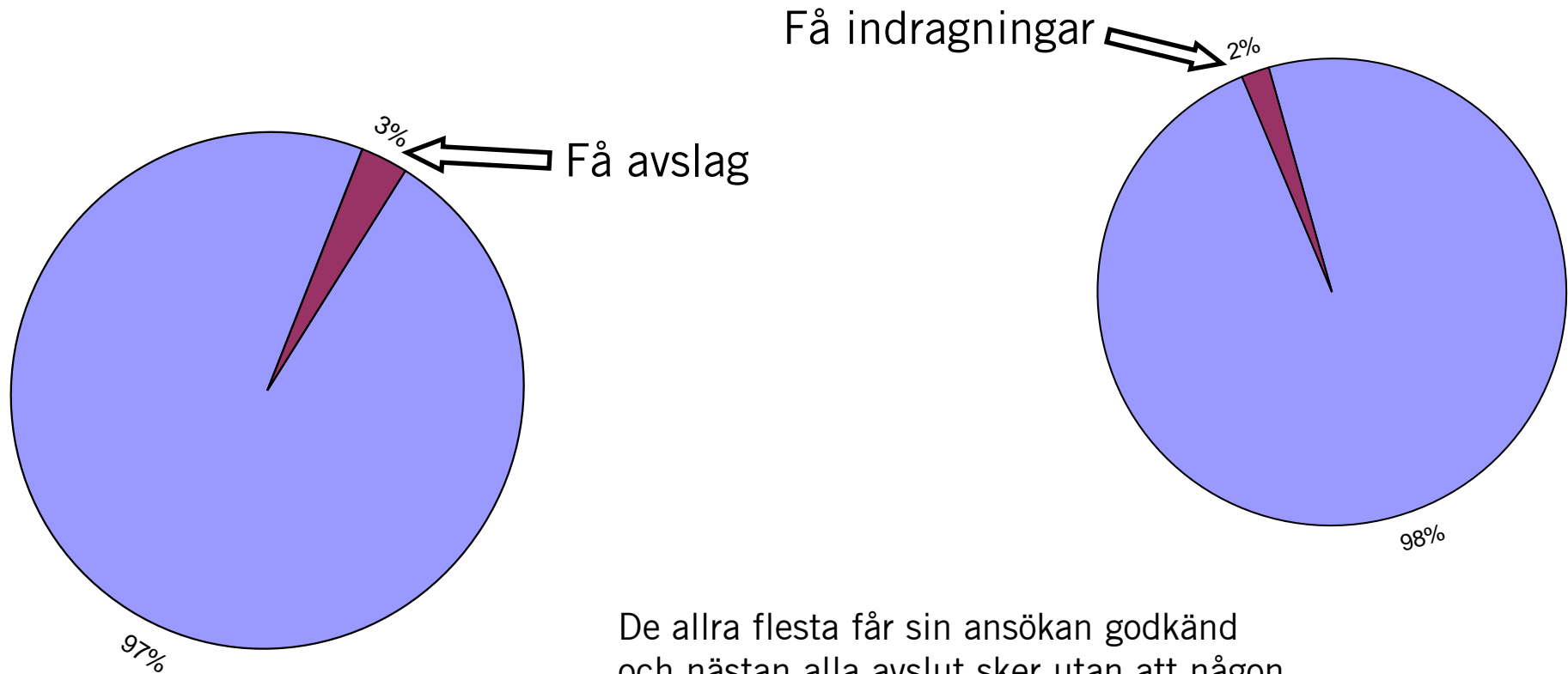
Not: Uppskattning vad gäller antal som uppbär en enskild dag för förmåner inom föräldraförsäkringen. Sammanslagningen innebär en viss dubbelräkning, dvs. att en person kan uppbära flera förmåner samtidigt

Källa: Försäkringskassan, bearbetat på Socialdepartementet

Perfekta system finns inte

- Varje år fattar Försäkringskassan 19 miljoner beslut
- 60 000 beslut överklagas totalt
- 12 000 beslut av dessa ändras
- Kräver mer respekt, auktoritet och legitimitet i socialförsäkringens regler, beslut och domar

Trots all dramatik...

De allra flesta får sin ansökan godkänd och nästan alla avslut sker utan att någon sjukpenning dras in.

Källa: Budgetpropositionen för 2011, UO 10

Lång sikt: Socialförsäkringsutredningen

- **Parlamentariskt sammansatt utredning**
- **Se över de allmänna försäkringarna vid sjukdom och arbetslöshet**
 - långsiktig hållbarhet
 - samspel mellan försäkringarna, inkl. andra system
 - samhällets olika stöd för återgång i arbete och studier
- **Tillsattes i våras och lämnar slutbetänkande den 15 maj 2013**
- **Delbetänkanden:**
 - Sjukpenninggrundande inkomst den 15 september
 - Sjukdom och arbetslöshet vid arbete i nordiskt land den 15 november

Huvudsakliga frågor

- **Arbetslöshetsförsäkringen**
- **Samspelet mellan sjuk- och arbetslöshetsförsäkring**
 - och mellan dessa o andra system såsom försörjningsstöd, aktivitetsstöd och arbetsrättslig reglering
- **Arbetsförmågebedömningen**
- **Förbättrad återgång till arbete eller studier**
- **Ansvar för arbetsmarknadens parter, Arbetsgivarens kostnadsansvar, Huvudmannaskap, Frågan om en fristående försäkring**
- **Självrisk och kontroll**
- **Hälso- och sjukvårdens roll**
- **Sjukdom och arbetslöshet vid arbete i nordiskt land**
- **Sjukpenninggrundande inkomst**

Ålderspensioner

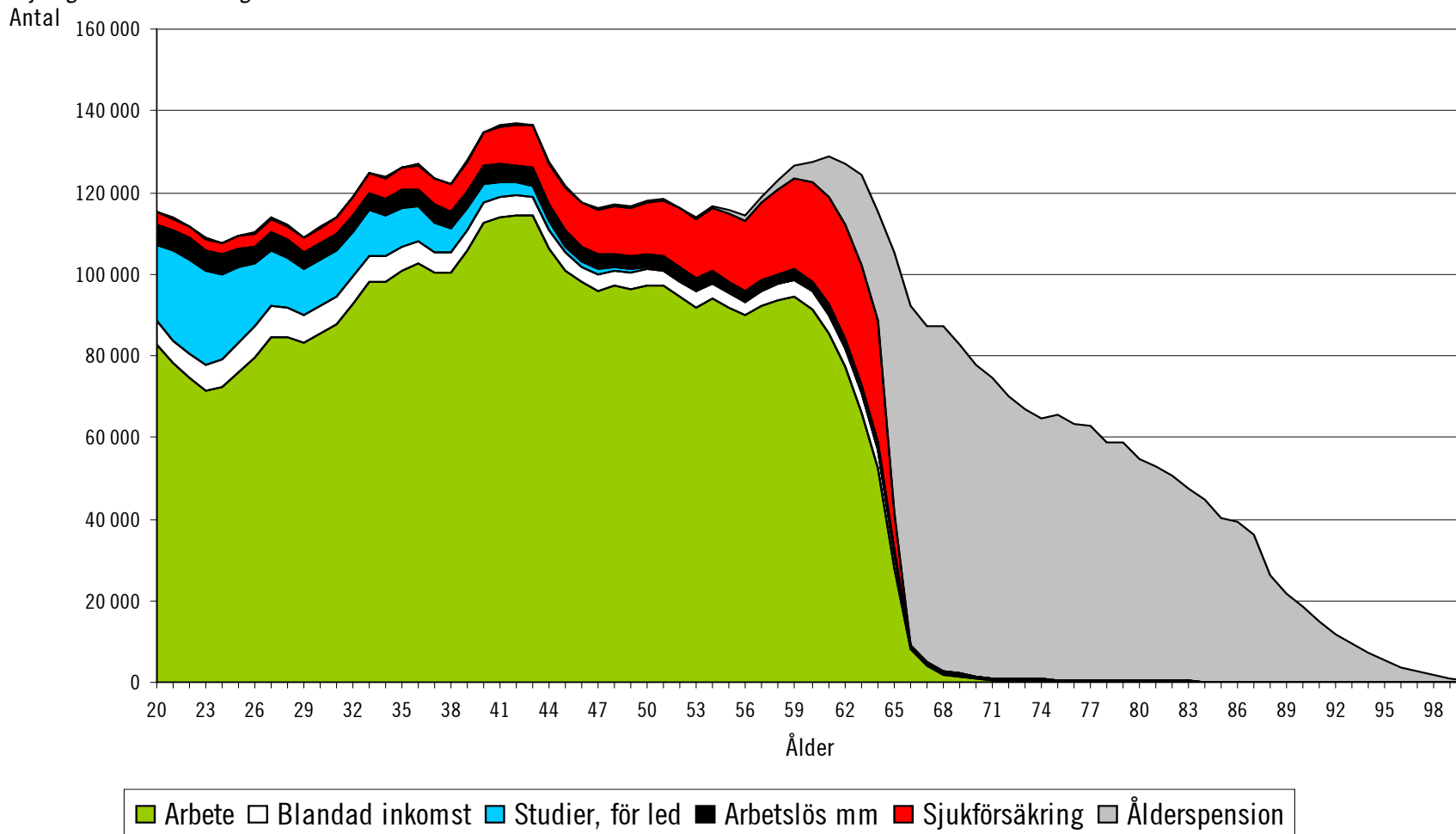
- **Pensionsöverenskommelsen**
 - 5 partier. Överväldigande majoritet i riksdagen
 - Första beslut 1994
- **Vårda och utveckla reformen**
 - Pensionsgrupp. Leds av Ulf Kristersson
 - Alla frågor bereds och beslutas i gruppen

Exempel på aktuella frågor: Ålderspensioner

- **Utredning hur massfondbyten i premiepensionssystemet kan minimeras**
 - uppdrag till Pensionsmyndigheten
- **Pensionsålder**
 - regeringsförklaring: rätt att kvarstå till 69 år

Fortfarande lämnar många vid 65 eller tidigare

Försörjning efter huvudsaklig inkomstkälla 2007 åldrar 20-100

Pensionsålder och medellivslängd 1913-2060

